

OKRESNÁ PROKURATÚRA KOŠICE II
Mojmírova 5, 040 46 Košice 1

Číslo: 4 Pv 187/13/8803-42
EEČ: 2-64-336-2016

Košice II 09.11.2016

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: prečin: úverový podvod podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona

Rozhodol: prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvinenej:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

rodné priezvisko: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX XXXXX, Slovensko

väzba: nie

ktorá je trestne stíhaná pre trestný čin:

- prečin: úverový podvod podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona

štádium: dokonaný trestný čin

forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

v Košiciach, na XXXXX v predajni XXXXX, dňa 16.7.2012 v presne nezistenom čase, prostredníctvom XXXXX uzavrela so spol. XXXXX, úverovú zmluvu č. XXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 281 Eur na nákup tovaru Satellite C660 zn. ToshibaPZAR007620 s kúpnu cenou 431 Eur, pričom celková cena úveru predstavovala sumu vo výške 327,28. Eur, ktorú sa zaviazala splatiť v 8 mesačných splátkach vo výške 42,42 Eur, kde okrem zloženej akontácie pri uzatvorení zmluvy vo výške 150 Eur doposiaľ neuhradila ani jednu splátku úveru, pri uzatvorení zmluvy uviedla nepravdivé údaje, že je zamestnaná u zamestnávateľa XXXXX s čistým mesačným príjmom 480 Eur, čo sa nezakladalo na pravde, čím takto svojim konaním spôsobila spol. XXXXX, so sídlom v Piešťanoch, XXXXX, IČO: XXXXX škodu vo výške 339,36 Eur

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach, Odboru kriminálnej polície, sp. zn. XXXXX zo dňa 07.03.2013 bolo podľa § 199 ods. 1 Tr. poriadku začaté trestné stíhanie a následne uznesením rovnakej spisovej značky zo dňa 18.11.2013 aj vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 XXXXX za prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona, na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, Odboru kriminálnej polície, XXXXX zo dňa 21.03.2014 bolo podľa § 228 ods.2 písm. a) Trestného poriadku trestné stíhanie obvinenej pre jej neprítomnosť prerušené.

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, odboru kriminálnej polície, XXXXX, zo dňa 16.9.2015 bolo podľa § 228 ods.5 Trestného poriadku v trestnom stíhaní obvinenej pokračované, nakoľko dôvod prerušenia pominul.

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, Odboru kriminálnej polície, XXXXX zo dňa 25.02.2016 bolo podľa § 228 ods.2 písm. a) Trestného poriadku trestné stíhanie obvinenej pre neprítomnosť svedka opätovne prerušené.

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, Odboru kriminálnej polície, XXXXX, zo dňa 7.10.2016 bolo podľa § 228 ods.5 Trestného poriadku v trestnom stíhaní obvinenej pokračované, nakoľko dôvod prerušenia pominul.

Po skončení vyšetrovania a vyhodnotení skutkového stavu a vo veci zabezpečených listinných dôkazov, vyšetrovateľ podal pre vyššie uvedený prečin návrh na zastavenie trestného stíhania podľa § 209 ods.1 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 215 ods.1 písm. b) Trestného poriadku.

Preskúmaním predloženého návrhu a na vec sa vzťahujúceho vyšetrovacieho spisu som sa s takýmto postupom vyšetrovateľa stotožnil v celom rozsahu a rovnako som dospel k záveru, že v danej veci neboli naplnené základné obligatórne pojmové znaky posudzovaného prečinu. Z uvedeného dôvodu v súlade s návrhom vyšetrovateľa som dospel k záveru, že v danej veci je potrebné realizovať postup podľa § 215 ods.1 písm. b) Trestného poriadku a trestné stíhanie proti obvinenej XXXXX je potrebné zastaviť a to najmä s poukázaním na to, že pri posudzovaní otázky som vzal do úvahy existenciu súkromnoprávneho vzťahu, v ktorom ako účastníci vystupovali obvinená a poškodený.

Tomuto konštatovaniu zodpovedajú aj výsledky realizovaného vyšetrovania, z ktorých vyplynulo, že konaním obvinenej nedošlo k naplneniu pojmových znakov skutkovej podstaty prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona po stránke objektívnej, pričom som toho názoru, že v danom prípade sa jedná výlučne o občianskoprávny spor, ktorý by mal byť riešený výlučne v konaní o občianskoprávných veciach.

V rámci vyšetrovania bola vo veci vypočutá obvinená, svedok XXXXX a XXXXX - splnomocnený zástupcu poškodeného a bol zabezpečený celý rad listinných dôkazov. Jednalo sa najmä o úverovú zmluvu s prílohami, správu so

Sociálnej poisťovne, správa z ÚPSVaR XXXXX s prílohami, potvrdenie XXXXX, ktorými bol preukázaný a ustálený priebeh skutkového deja tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Obvinená XXXXX sa vo svojej výpovedi k skutku, ktorý sa jej kladie za vinu v podstate priznala. Vo svojej výpovedi okrem iného uviedla, že je pravdou, že so spol. XXXXX uzatvorila zmluvu o úvere. Zmluvu uzatvorila na požiadane neznámej osoby ženského pohlavia, pričom pri uzatvorení zmluvy zaplatil jej druh akontáciu 150 Eur a ďalších 20 Eur jej poskytli na kávu. Úver mala splácať po 40 Eur mesačne, no k dnešnému dňu jej nebol doručený žiaden šek. Vo vzťahu k údajom, tak ako ich potvrdila, že vo fakultnej nemocnici v Košiciach nikdy zamestnaná nebola.

XXXXX, ktorá uzatvárala zmluvu o úvere s obvinenou vo svojej výpovedi uviedla, že obvinená pri podpise zmluvy predložil občiansky preukaz a ako zamestnávateľa uviedla XXXXX, bez toho, aby o tom predložila nejaký doklad. Na základe poskytnutých údajov úverovú zmluvu spracovala a zaslala do centrály spol. XXXXX. V súvislosti s poskytnutými údajmi žiadateľa o úver potvrdila, že pri uzatváraní zmluvy o úvere nevyžadovali, aby žiadateľ o úver predložil nejaký doklad, resp. potvrdenie od zamestnávateľa. Po predložení predmetnej zmluvy centrále spol. XXXXX, jej bolo elektronickou formou oznámené, že zmluva bola schválená, úver bol obvinenej poskytnutý.

Na svojej výpovedi zotrvala aj pri svojom ďalšom výsluchu dňa 14.01.2016 a navyše uviedla, že bonitu žiadateľa o úver si preveruje priamo spol. XXXXX, a to len na základe dokladu totožnosti a ďalšieho dokladu (napr. kartička poistenca, pas a pod.)

Splnomocnený zástupca poškodeného XXXXX k splneniu podmienok, za ktorých jej spol. XXXXX poskytovaný úver poskytla uviedol, že žiadateľka o úver je povinná predložiť, tak ako v konkrétnom prípade, dva doklady totožnosti občiansky preukaz a ďalší doklad, pričom musí byť zamestnaný, prípadne poberať dôchodok. Nezamestnaným osobám, ako aj osobám poberajúcim dávky v hmotnej núdzi úvery neposkytujú. Pracovnú zmluvu žiadateľ o úver nemusí predkladať, nakoľko zamestnanecký pomer a výšku svojej mzdy potvrdí svojím podpisom pri uzatváraní zmluvy. Vo svojej ďalšej výpovedi potvrdil, že pravdivosť ohľadom existencie pracovného pomeru nepreverujú, nakoľko zamestnávateľa im odmietajú poskytovať údaje o svojich zamestnancoch. Z uvedeného dôvodu teda spol. XXXXX v čase spáchania skutku nemala, resp. ani nemá možnosť si overiť, či žiadateľ o úver uviedol pravdivé údaje o svojom zamestnávateľovi. V tejto súvislosti zároveň potvrdil, že pri uzatvorení zmluvy s obv. XXXXX spol. XXXXX nepožadovala žiadne potvrdenie o zamestnaní a o výške príjmu.

Z úverovej zmluvy, resp. jej návrhu č. XXXXX a jej príloh vyplýva, že obvinená uviedla, že je zamestnaná ako zamestnanec na dobu neurčitú vo XXXXX XXXXX, XXXXX, s čistým mesačným príjmom 480 Eur. Z predmetnej zmluvy rovnako vyplýva, že žiadne potvrdenie o zamestnávateľovi nebolo z jej strany predložené.

Zo správy zo Sociálnej poisťovne zo dňa 10.1.2013 a 13.11.2013 vyplýva, že obvinená v čase podpísania úverovej zmluvy nebola evidovaná v evidencii Sociálnej poisťovne ako poistenec u zamestnávateľa XXXXX XXXXX.

Zo správy z ÚPSVaR XXXXX zo dňa 26.4.2013 vyplynulo, že obvinená nebola poberateľkou dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k tejto dávke. V období od 1.10.2007 do 30.9.2012 bola poberateľkou rodičovského príspevku a v období od 1.9.2005 do 30.11.2012 bola poberateľkou príspevku na dieťa. V evidencii uchádzačov o zamestnanie bola vedená od 13.12.2012 do 12.2.2013, pričom z evidencie bola vyradená z dôvodu nespolupráce. Súčasťou predmetnej správy je aj vyčíslenie v akej výške boli obvinenej príspevky vyplácané.

Z vykonaného dokazovania teda vyplýva, že poškodená spoločnosť okrem dvoch dokladov nepožadovala od obvinenej žiadne ďalšie doklady potvrdzujúce rozhodné skutočnosti, preukazujúce jej bonitu a pravdivosť o jej zamestnávateľovi, pričom existenciu pracovného pomeru si žiadnym dostupným spôsobom nepreverili.

Trestný čin je protiprávny, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone, ak tento zákon neustanovuje inak. Pre naplnenie znakov každého trestného činu sa vyžaduje naplnenie všetkých pojmových znakov skutkovej podstaty, a to objektu a objektívnej stránky, subjektu a subjektívnej stránky ako súhrnu znakov, ktoré charakterizujú určité ľudské správanie ako trestný čin. Všetky tieto znaky tvoria jeden celok a len v prípade ich kumulatívneho naplnenia možno v jednotlivých prípadoch hovoriť o trestnom čine. Absencia čo i len jedného z týchto obligatórnych znakov, ktoré nie sú vždy priamo v zákone výslovne uvedené, spôsobí to, že konkrétne ľudské správanie nie je možné podriaďiť pod zákonnú skutkovú podstatu žiadneho trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona.

Zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona sa dopustí ten, *kto vyláka od iného úver alebo zabezpečenie úveru tým, že ho uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo na splácanie úveru a spôsobí ním malú škodu.*

Pri posudzovaní otázky, či páchatel naplnil znaky príslušného trestného činu (typicky majetkovej povahy), je nutné vziať do úvahy aj prípadnú existenciu súkromnoprávneho vzťahu, v ktorom ako účastníci vystupovali páchatel a poškodený a ktorý má význam pre konkrétnu trestnú vec. Pokiaľ ide o súkromnoprávny vzťah, je potrebné totiž trvať na tom, aby na ochranu svojich majetkových záujmov dbali predovšetkým samotní účastníci takéhoto vzťahu. Od týchto účastníkov je nutné požadovať, aby postupovali obozretne, a aby dodržali aspoň elementárne zásady opatrnosti, obzvlášť ak sú pre to ľahko dosiahnuteľné prostriedky.

Za situácie, keď poškodený sám svojou zjavnou neopatrnosťou, ktorej sa mohol ľahko vyvarovať, pristúpil k neistej finančnej dispozícii a vynaložil finančné prostriedky, potom sa s dôsledkami tejto neistoty musí vysporiadať taktiež sám a to za použitia prostriedkov súkromného práva. Z hľadiska princípov, na ktorých je založený demokratický štát je neprijateľné, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu bola nahradzovaná nevyhnutná miera opatrnosti druhého účastníka pri ochrane vlastných práv a majetkových záujmov. Trestným postihom nie je možné nahrádzať inštitúty iných právnych odvetví, ktoré sú určené na ochranu majetkových práv a záujmov.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného nemožno predmetnú trestnú vec hodnotiť

inak ako tak, že poškodená spol. XXXXX., ako účastník súkromnoprávneho vzťahu evidentne nedbala na minimálnu mieru zodpovedajúcu ochrany svojich práv a majetkových záujmov, vedome zanedbala mieru opatrnosti, keď si neoverila ľahko dostupné informácie významné pre rozhodnutie o poskytnutí úveru. Táto skutočnosť vyplýva z výpovede splnomocneného zástupcu spoločnosti XXXXX, ktorý uviedol, že obvinenej bol poskytnutý úver na podklade toho, že predložila dva doklady a v úverovej zmluve uviedla, že je toho času zamestnaná a dosahuje čistý príjem vo výške 480 Eur. XXXXX. pri poskytnutí úveru vychádzala len z tvrdení obvinenej, žiadne dodatočné informácie od obvinenej k jej finančnej situácii nevyžadovala (predložením dokladov súvisiace s jeho zamestnaním, a to pracovnej zmluvy, potvrdenie o príjme, resp. výplatnej pásky) a ani si tieto informácie žiadnym spôsobom nezisťovala. Uvedená skutočnosť je podporená aj výpoveďou svedkyne XXXXX ktorá rovnako potvrdila, že po uzavretí zmluvy o úvere, túto s údajmi tak ako ich uviedla obvinená iba zaslala na schválenie do centrály spol. XXXXX bez toho, aby si uvedené údaje nejakým spôsobom overila. Zo zabezpečenej úverovej zmluvy a jej príloh vyplynulo, že žiadne potvrdenie o príjme, resp. pracovná zmluva nebola jej súčasťou. Je pritom nepochybné, že poškodená spoločnosť disponuje dostatkom kvalifikovaného personálu a ďalších prostriedkov, aby pri zachovaní potrebnej opatrnosti tieto informácie získala. Navyše ako vyplýva z obchodného registra, poškodený sa venuje podnikateľskej činnosti poskytovania úverov od roku 2001, a preto musí mať dostatok skúsenosti s tým, ako hodnoverne posúdiť platobnú schopnosť žiadateľa o úver a tým predísť, resp. v čo najväčšej miere minimalizovať riziko nesplácania úverov.

V prípade vyodenia trestnej zodpovednosti z dôvodu nesplnenia si aspoň základných podmienok týkajúcich sa dodržania miery opatrnosti by bolo v rozpore s princípmi, na ktorých je založený právny štát, v tom zmysle, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu bola nahradzovaná nevyhnutná miera opatrnosti druhého účastníka pri ochrane vlastných práv a záujmov. Trestným postihom nie je predsa možné nahradzovať inštitúty iných právnych odvetví určené k ochrane majetkových práv a záujmov. V tejto súvislosti k znakom základnej skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu je potrebné uviesť, že len uvedenie určitých nepravdivých skutočností nie je možné samo o sebe považovať za „vedenie do omylu“ v zmysle základnej skutkovej podstaty trestného činu, pretože „uvádzanie, či deklarovanie nepravdy“ nič nehovorí o tom, či tieto nepravdivé skutočnosti boli alebo mohli byť aj objektívne spôsobilé oklamať klamanú osobu (ide o posudzovanie spôsobilosti, či nespôsobilosti použitého prostriedku oklamať poškodeného), respektíve, či k oklamaniu poškodeného došlo len preto, že ten celkom (hrubo) zanedbal svoju povinnosť (všeobecnú prevenčnú povinnosť vyplývajúcu z § 415 Občianskeho zákonníka) a zjavne konal bez dodržania určenej miery opatrnosti. V takomto prípade možno hovoriť o tom, že k škode na majetku poškodeného došlo výhradne v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti na strane poškodeného, t. j. s porušením obvyklej miery opatrnosti, pretože za jej bežného dodržania by bolo vylúčené oklamanie poškodeného, teda išlo o konanie nespôsobilé uviesť niekoho do omylu a spôsobilým sa stalo len a výlučne vďaka zjavnému porušeniu obvyklej miery opatrnosti zo strany poškodeného.

Na základe uvedeného mám za to, že v predmetnom prípade neboli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty prečinu úverového podvodu, konkrétne znak spočívajúci v uvedení do omylu. Ku škode na majetku poškodeného došlo výlučne z

dôvodu zjavného porušenia obvyklej miery opatrnosti, pričom poškodená spoločnosť mohla jednoducho odhaliť nepravdivosť údajov uvádzaných obvineným, avšak za týmto účelom nevykonala žiadnu aktivitu, nakoľko tú vykonala až potom, čo obvinený nesplácal úver.

Podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Tr. poriadku *prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.*

Vzhľadom na uvedené dôvody bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Peter Jurko
prokurátor